

Elektroenerģija

Zaļā publiskā iepirkuma (ZPI) preču un pakalpojumu lapa

Šī preču un pakalpojumu lapa ir Eiropas Komisijas ZPI mācību materiālu komplekta daļa, ko var lejupielādēt ZPI tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/environment/ZPI/toolkit_en.htm. Līdzīgas preču un pakalpojumu lapas ir izveidotas 10 citām preču un pakalpojumu grupām. Papildinformācija par šo kritēriju izvēles iemesliem ir atrodama tīmekļa vietnē pieejamajā [pamatziņojumā](#).

Katrā preču / pakalpojumu grupā tiek piedāvātas divas kritēriju grupas:

- **ZPI pamatkritēriji** attiecas uz visnozīmīgākiem vidi ietekmējošiem faktoriem, un šie kritēriji veidoti tā, lai to izmantošanai nevajadzētu papildus pārbaudes darbības vai papildus izmaksas.
- **Izvērstie ZPI kritēriji** ir paredzēti iestādēm, kas vēlas iegādāties vidi visnekaitīgākos tirgū pieejamos ražojumus, un, izmantojot šos kritērijus, iespējams, būs jāveic vairāk administratīvu darbību un jāparedz lielākas izmaksas nekā gadījumā ar citiem ražojumiem, kas pilda tās pašas funkcijas.

1. Darbības joma

Šīs rekomendācijas attiecas uz elektroenerģijas iegādi.

Vistiešākais veids, kā samazināt elektroenerģijas patēriņa ietekmi uz vidi, ir samazināt patēriņu — ieviešot energoefektivitātes uzlabojumus publiskās ēkās un iegādājoties energoefektīvākus ražojumus, kas patērē mazāk enerģijas, un īstenojot pasākumus patērētāju rīcības ietekmēšanai. Abi jautājumi ir apskatīti citās šī materiālu komplekta 3. moduļa ražojumu grupās ([būvniecība](#), [biroja IT iekārtas](#)). Šajā preču un pakalpojumu lapā ir iekļauti padomi energoapgādes pakalpojumu ieviešanai, lai uzlabotu noteiktas ēkas energoefektivitāti, un šādu pakalpojumu konkursu bieži izsludina paralēli vai kopā ar elektroenerģijas apgādes iepirkuma procedūru.

Pamatkritērijs ietvertajās specifikācijās uzmanība ir pievērsta elektroenerģijas daļai, ko nodrošina atjaunojamie enerģijas avoti (*AER-E*) (ieteicamais līmenis ir 50 %). Vērtēšanas kritēriju mērķis ir veicināt, lai *AER-E* nodrošinātu lielāku elektroenerģijas procentuālo daļu nekā specifikācijā paredzētais obligātais īpatsvars.

Izvērstajos kritērijos ietvertajās specifikācijās ieteiktais *AER-E* īpatsvars ir 100 %.

2. Būtiskās ietekmes uz vidi

Ietekme	ZPI pieeja
<ul style="list-style-type: none"> • CO₂ un citas emisijas, ko izraisa elektroenerģijas ražošana, izmantojot fosilo kurināmo, • ietekme uz cilvēka veselību, bioloģisko daudzveidību un ūdens resursiem materiālu ieguves raktuvēs (ogles) un urbemos (nafta) dēļ un atkritumu apstrādes dēļ • izsīkstošu fosilā kurināmā resursu izmantošana. 	<p>→</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palielināt no atjaunojamiem enerģijas avotiem (<i>AER-E</i>) iegūtas elektroenerģijas īpatsvaru, • palielināt no augstas efektivitātes koģenerācijas iegūtas elektroenerģijas īpatsvaru.

3. Elektroenerģija — ZPI kritēriji

3.1. Elektroenerģija — ZPI pamatkritēriji

Līguma priekšmets
Elektroenerģijas iegāde, kur 50 % enerģijas nodrošina atjaunojamie enerģijas avoti (<i>AER-E</i>) un/vai augstas efektivitātes koģenerācija.
Tehniskās specifikācijas
<p>1. 50 % piegādātās elektroenerģijas jābūt elektroenerģijai, kas iegūta no neizsīkstošiem enerģijas avotiem (<i>RES-E</i>) un/vai augstas efektivitātes koģenerācijas, kā definēts attiecīgi Direktīvā 2001/77/EK¹ un 2004/8/EK.</p> <p>Verifikācija: Izcelsmes apliecinājumu shēmas vai līdzvērtīgi pierādījumi. Visām ES valstīm saskaņā ar Direktīvu 2001/77/EK un 2004/8/EK ir juridiskas saistības izveidot tādas elektroenerģijas izcelsmes apliecinājuma shēmas, kas ražota, izmantojot neizsīkstošus enerģijas avotus, un tās ražošanā izmantot augstas efektivitātes koģenerāciju. Tās nodrošina labu pārbaudes juridisko pamatu. Piegādātājs var arī sniegt neatkarīgu apliecinājumu faktam, ka atbilstošs elektroenerģijas daudzums ir saražots no šādi definētiem neizsīkstošiem enerģijas avotiem vai izmantojot augstas efektivitātes koģenerāciju (piemēram, neatkarīgas izdevējiestādes, tādas kā <i>RECS</i>², izsniegts tirgū apgrozāms sertifikāts), ko ir apstiprinājusi valdība.</p>
Vērtēšanas kritēriji
Papildus punkti tiks piešķirti par:

¹ „Atjaunojami enerģijas avoti” ir enerģija, kas iegūta no neizsīkstošiem nefosiliem avotiem (vēja, saules, ģeotermālā un okeāna enerģija, hidroenerģija, biomasas, atkritumu deponēšanas vietās un notekūdeņu attīrīšanas iekārtās iegūtās gāzes; biogāzes enerģijas avoti).

² *RECS* = Renewable Energy Certificates System, atjaunojamās enerģijas apliecinājumu sistēma: www.recs.org

Papildus AER-E enerģija vai augstas efektivitātes koģenerācija:

1. Konkursa rīkotājam ir jānorāda tās enerģijas proporcionālais daudzums, kas jāiegūst no atjaunojamiem enerģijas avotiem. Papildpunkti jāpiešķir proporcionāli no atjaunojamiem enerģijas avotiem iegūtajam elektroenerģijas daudzumam, kas pārsniedz specifikācijās norādīto obligāto prasību.
Verifikācija: Kā norādīts iepriekš.
2. Papildus elektroenerģija no augstas efektivitātes koģenerācijas: konkursa rīkotājam jānorāda tās elektroenerģijas proporcionālais daudzums, kas jānodrošina, izmantojot augstas efektivitātes koģenerāciju. Papildpunkti jāpiešķir proporcionāli no augstas efektivitātes koģenerācijas iegūtajam elektroenerģijas daudzumam, kas pārsniedz specifikācijā norādīto obligāto prasību.
3. Ja piegādāto elektroenerģiju iegūst no augstas efektivitātes koģenerācijas, kurā izmanto atjaunojamus enerģijas avotus, papildpunktus ir atļauts piešķirt par abiem kritērijiem.

Līguma izpildes nosacījumi

Katra līguma darbības gada beigās līgumslēdzējam ir jāatklāj līgumslēdzējai iestādei piegādātās elektroenerģijas izcelsme, lai pierādītu, ka vismaz 50 % ir iegūti no atjaunojamiem enerģijas avotiem un/vai augstas efektivitātes koģenerācijas. Ir jāsniedz izcelsmes apliecinājumi (IA) vai tiem līdzvērtīgi pierādījumi. Šī prasība neattiecas uz sertificētiem 100 % videi nekaitīgas elektroenerģijas piegādātājiem (t.i., tiem, kam piešķirts 1. tipa ekomarķējums, kas piemēro vismaz tikpat stingru *A-E* definīciju kā Direktīvā 2001/77/EK).

3.2. Elektroenerģija — izvērstie ZPI kritēriji

Līguma priekšmets
Elektroenerģijas iegāde, kur 100 % piegādātās elektroenerģijas ir iegūti no atjaunojamiem enerģijas avotiem (<i>AER-E</i>).
Tehniskās specifikācijas
1. 100 % piegādātās elektroenerģijas jāiegūst no atjaunojamiem enerģijas avotiem (<i>AER-E</i>), kā definēts Direktīvā 2001/77/EK. Verifikācija: Izcelsmes apliecinājumu shēmas vai līdzvērtīgi pierādījumi. Visām ES valstīm ir juridiskas saistības izveidot tādas elektroenerģijas izcelsmes apliecinājuma shēmas, kas ražota, izmantojot atjaunojamus enerģijas avotus, un tās ražošanā izmantot augstas efektivitātes koģenerāciju. Tās nodrošina labu pārbaudes juridisko pamatu. Piegādātājs var arī sniegt neatkarīgu apliecinājumu faktam, ka atbilstošs elektroenerģijas daudzums ir saražots no šādi definētiem neizsīkstošiem enerģijas avotiem vai izmantojot augstas efektivitātes koģenerāciju (piemēram, neatkarīgas izdevējietādes, tādas kā RECS ³ , izdots tirgū apgrozāms sertifikāts), ko ir apstiprinājusi valdība.
Līguma izpildes nosacījumi
Katra līguma darbības gada beigās līgumslēdzējam ir jāatklāj līgumslēdzējai iestādei

³RECS — atjaunojamās enerģijas apliecinājumu sistēma: www.recs.org

piegādātās elektroenerģijas izcelsme, lai pierādītu, ka 100 % ir iegūti no atjaunojamiem enerģijas avotiem. Ir jāsniedz izcelsmes apliecinājumi (IA) vai tiem līdzvērtīgi pierādījumi. Šī prasība neattiecas uz sertificētiem 100 % videi nekaitīgas elektroenerģijas piegādātājiem (t.i., tiem, kam piešķirts 1. tipa ekomarķējums, kas piemēro vismaz tikpat stingru *RES-E* definīciju kā Direktīvā 2001/77/EK).

3.3. Elektroenerģija – Padomi ieviešanai

AER-E definīcija: Direktīvā 2001/77/EK (*AER-E* direktīva) *AER-E* ir definēta šādi: „elektrība, kas iegūta ražotnēs, kurās izmanto vienīgi atjaunojamus enerģijas avotus... (no atjaunojamiem nefosiliem enerģijas avotiem iegūta enerģija: vēja, saules, ģeotermālās un okeāna enerģijas, hidroenerģijas, biomasas enerģijas avoti; atkritumu deponēšanas vietās un notekūdeņu attīrīšanas iekārtās iegūtās gāzes; biogāzes enerģijas avoti)..., kā arī elektrība, kas, izmantojot atjaunojamus enerģijas avotus, ražota hibrīduzņēmumos, kur izmanto arī parastos enerģijas avotus, kā arī ietverot atjaunojamo elektrību, ar ko piepilda enerģijas nesējus, un izņemot elektrību, kas rodas enerģijas nesēju pielietojuma rezultātā.”

Biomasa tiek definēta šādi: „bioloģiski noārdāmā frakcija produktos, atkritumos un lauksaimniecības (tostarp augu un dzīvnieku izcelsmes vielas), mežsaimniecības un līdzīgu nozaru, piemēram, zivsaimniecības un akvakultūras atlikumos, kā arī bioloģiski noārdāmo frakciju rūpniecības un sadzīves atkritumos”.

Verifikācija — izcelsmes apliecinājuma shēmas vai līdzvērtīgi pierādījumi: visām ES valstīm ir juridisks pienākums izveidot izcelsmes apliecinājuma shēmas un ieviest uzticamas sistēmas, kas ļauj enerģijas piegādātājiem atklāt patērētājiem enerģijas sastāvu visas piegādātās elektroenerģijas kopumā, piemēram, tās elektroenerģijas daļu, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus⁴, — piemēram, tirgū apgrozāms sertifikātu, ko izdevusi tāda neatkarīga izdevēja iestāde kā RECS.

Verifikācija — 1. tipa ekomarķējums: pastāv vairāki videi nekaitīgas elektroenerģijas ekomarķējumi, ko var izmantot, lai pierādītu kritēriju izpildi. Taču līgumslēdzējai iestādei vispirms jāpārbauda, vai ekomarķējumā izmantoto *AER-E* definīciju elektroenerģijas izcelsmes atklāšanas nolūkiem ir pieņēmusi attiecīgās valsts valdība un vai tā ir vismaz tikpat stingra, kā *AER-E* Direktīvā 2001/77/EK ietvertā definīcija.

Vērtēšanas kritēriji: līgumslēdzējām iestādēm paziņojumā par līguma slēgšanu un konkursa dokumentos jānorāda, cik daudz papildpunktu tiks piešķirts par katru vērtēšanas kritēriju. Vides kritērijiem kopā jāveido vismaz 10–15 % no kopējo iegūstamo punktu skaita.

Ja vērtēšanas kritēriju izsaka kā „labāki rādītāji nekā tehniskajās specifikācijās norādītās obligātās prasības”, punkti jāpiešķir proporcionāli rādītāju uzlabojumam.

Mazo piegādātāju atbalstīšana: daudzi videi nekaitīgās elektroenerģijas piegādātāji un ražotāji ir mazie uzņēmēji, un viņi nevar apmierināt lielo patērētāju pieprasījumu. Lai ļautu šādiem piegādātājiem iesniegt piedāvājumus konkursā, konkursu var sadalīt mazākās daļās jeb kārtās, ar nosacījumu, ka konkurss tiek publicēts kā viens konkurss (iedalīts kārtās). Labs šādas pieejas piemērs ir Austrijas Dzīvības ministrijas⁵ rīkotais konkurss.

Energoefektivitātes pasākumu apsvēršana: iegādājoties elektroenerģiju, līgumslēdzējas

⁴ Tiek prasīts saskaņā ar Direktīvu 2003/54/EK

⁵ Skatīt gadījumu pētījumus, kas atrodami kompaktdiskā, kas pievienots materiālam „The Procura+ Manual – A Guide to Cost-Effective Sustainable Public Procurement”, 2007. g., 2. izdevums. Tie ir pieejami arī tīmekļa vietnē <http://www.procuraplus.org/index.php?id=4595>

iestādes var apsvērt iespēju piešķirt tiesības slēgt līgumu par energoefektivitātes pakalpojumiem, un vērsties pie speciālistiem, lai saņemtu konsultācijas par energoefektivitātes uzlabojumiem. Vairākus energoefektivitātes pasākumus var vienkārši īstenot, un tie ātri atmaksātos. Konkurso par energoefektivitātes pakalpojumiem var publicēt kopā vai paralēli konkursam par elektroenerģijas piegādi.

Lai iegūtu informāciju par līgumu slēgšanu par publisko ēku energoefektivitātes paaugstināšanu, lūdzu, apmeklējiet šīs tīmekļa vietnes:

http://www.eurocontract.net/front_content.php?idcat=1 vai

<http://www.oegut.at/en/themen/erweitertes-europa/conviba/contracting.php>.